

Protocol Meldcode SKOLO

Meldcode met afwegingskader

Stichting Katholiek Onderwijs
Losser Overdinkel

1. Voorwoord

De Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (hierna meldcode) is in 2013 in werking getreden. De meldcode helpt beroepskrachten op de juiste manier te handelen als er vermoedens zijn van huiselijk geweld of kindermishandeling. In 2019 is de meldcode verder aangescherpt.

In de wet is vastgesteld dat elke organisatie en iedere beroepskracht die met kinderen, ouders en ouderen werkt, verplicht is om met de meldcode te werken. De meldcode geldt voor partnergeweld, kindermishandeling, oudermishandeling in de sectoren gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en justitie. Bij de aanpak van huiselijk geweld is het belangrijk om signalen van geweld in een vroegtijdig stadium te herkennen.

Daarnaast is het van belang te weten welke stappen kunnen of moeten worden gezet om het geweld te stoppen. De meldcode biedt hierin houvast.

Om aan de verplichtingen van de meldcode te voldoen heeft SKOLO ervoor gekozen om een coördinator aandachtsfunctionaris (CA) op bovenschools niveau aan te stellen.

Deze persoon is opgeleid, heeft de juiste kennis en kunde en volgt jaarlijks de nascholing aangeboden door de vereniging LVAK (Landelijke Vereniging Aandachtsfunctionarissen Kindermishandeling). De coördinator aandachtsfunctionaris functioneert onder meer als aanspreekpunt en draagt verantwoordelijkheid voor de interne toets op naleving van de meldcode.

Daarnaast heeft iedere school een 'deskundig collega' op het gebied van de meldcode. Deze collega noemen we deskundige meldcode (DM) en heeft de directeur de eind verantwoordelijkheid in het gehele proces.

In de volgende hoofdstukken zal ingegaan worden op de taakomschrijving en verantwoordelijkheden van de bovengenoemde personen.

Voor kinderen die in Duitsland wonen gelden andere regels. Voor deze kinderen is het niet mogelijk om Veilig Thuis in te schakelen.

Alle stappen zijn gelijk aan de stappen die je zet voor in Nederland wonende kinderen alleen neem je geen contact op met Veilig Thuis, maar met het Jeugdamt in de woonplaats van het kind. Heb je hulp nodig om in dit traject de juiste weg te vinden dan kun je contact opnemen met de jeugdarts van de GGD.

In de rest van het document spreken we over de CA (coördinator aandachtsfunctionaris) als het over de bovenschoolse functie gaat en de DM (deskundig collega meldcode) als het over de functie op schoolniveau gaat.

2. Inhoudsopgave

1. Voorwoord	2
2. Inhoudsopgave	3
3. Verbeterde meldcode met afwegingskader	4
4. Taken en verantwoordelijkheden rondom de meldcode binnen SKOLO	5
5. De taakomschrijving van de coördinator aandachtsfunctionaris (CA)	6
6. De taakomschrijving van de deskundige collega meldcode (DM)	7
7. Vastleggen van gegevens	8
8. De Meldcode, de 3 pijlers	9
8.1 Pijler 1: Meldnorm	9
8.2 Pijler 2: Situaties van onveiligheid	9
8.3 Pijler 3: Afwegingsvragen	10
9. Overzicht wettelijk verplichte stappen	11
10. Omschrijving van de stappen	12
10.1 Stap 1: In kaart brengen van de signalen	12
10.2 Stap 2: Collegiale consultatie	12
10.3 Stap 3: Gesprek met betrokke(n) en kind	13
10.4 Stap 4: De vijf afwegingsvragen	13
10.5 Stap 5: Beslis	15
11. Overig	16
11.1 Instructie gebruik Kindcheck	16
11.2 Deskundigheid eer gerelateerd geweld / meisjesbesnijdenis	16
11.3 Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim	17
11.4 Digitale bibliotheek stichting LVAK	17
12. Bijlagen	18
12.1 Definities	18
12.2 Signaallijsten	20
12.3 Stappenplan Kindcheck	23

3. Verbeterde Meldcode met afwegingskader

Vanaf januari 2019 moeten organisaties met de verbeterde Meldcode en het afwegingskader werken. De verbeterde Meldcode is tot stand gekomen om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te krijgen. In de Meldcode is in stap 4 en 5 een afwegingskader opgenomen. Het afwegingskader bestaat uit vijf vragen.

In de verbeterde Meldcode is ook de participatie van kinderen opgenomen. Het gaat hierbij om negen actiepunten, en in stap 3 is het gesprek met het kind toegevoegd.

Scholen zijn verplicht om de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling te hanteren. Vanuit de Wet meldcode wordt geadviseerd een aandachtfunctionaris aan te stellen en op te leiden. Dit is dus niet verplicht.

Skolo heeft ervoor gekozen om op bovenschoolsniveau een CA aan te wijzen. Deze persoon is geregistreerd bij de Vereniging LVAK.

Deze vereniging stelt zich primair ten doel om de coördinator aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling binnen zijn of haar organisatie te ondersteunen bij het in stand houden en/of bevorderen van continuïteit en deskundigheid bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast zet de vereniging zich in voor taakhoudelijke, maatschappelijke en sociale belangen van de aandachtsfunctionaris. Ook stelt de vereniging Zich ten doel om als (landelijke) normstelde van de aandachtsfunctionaris op te treden.

4. Taken en verantwoordelijkheden rondom de meldcode binnen SKOLO

SKOLO heeft 1 opgeleide en gecertificeerde aandachtfunctionaris, dit is de CA. Deze persoon volgt jaarlijks de nascholingen bij de vereniging LVAK en voldoet aan de criteria om gecertificeerd te blijven.

Deze CA stuurt de deskundig collega's meldcode (DM) op de scholen aan.

De DM-ers hoeven niet opgeleid en gecertificeerd te zijn.

Iedere school heeft tenminste 1 collega die als 'deskundig collega meldcode' aangesteld is.

Voor deze taak wordt minimaal 15 uur in het werkverdelingsplan (taakbeleid) opgenomen.

Daarnaast is de directeur ten alle tijde eindverantwoordelijke in het gehele proces en vanaf stap 2 heeft hij/zij een actieve rol in het traject.

5. De taakomschrijving van de coördinator aandachtsfunctionaris (CA)

De CA werkt organisatie breed en is de deskundige persoon op het gebied van de meldcode. Hij/zij draagt zorg voor de implementatie, het hanteren en borgen van de meldcode. Dit omvat:

- De deskundigen meldcode binnen de organisatie instrueren over de meldcode, en eventueel adviseren en begeleiden bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Het adviseren en begeleiden van de directie en beleidsverantwoordelijke van de organisatie in de kennis van de meldcode en de implementatie hiervan.

De deskundigheid van de CA richt zich specifiek op het implementeren, hanteren en borgen van de meldcode.

- De CA heeft een brede kennis op het gebied van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.
- De CA werkt op basis van de landelijke wettelijke eisen van de meldcode.
- De CA adviseert en begeleidt directies en beleidsverantwoordelijke van de organisatie in de te nemen stappen bij de implementatie en borging van de meldcode.
- De CA ziet toe op het nakomen van de wettelijke kaders van de meldcode en zet zich in om ernaar te handelen indien hier geen of onvoldoende sprake van is.
- De CA werkt samen met onder andere de DM op de scholen, Veilig Thuis en andere samenwerkingspartners.

De CA belegt 2 keer per jaar een overleg op SKOLO-niveau.

Tijdens dit overleg praat de CA de DM-ers bij over nieuwe ontwikkelingen en is er ruimte voor intervisie.

De CA sluit 1 keer per jaar aan bij een MTO (Management Team Overleg) op SKOLO-niveau. Tijdens dit overleg bespreekt de CA of iedere school handelt naar het protocol en zodoende de wettelijke kaders nakomt.

Mocht er eerder overleg nodig zijn omdat er wettelijk veranderingen zijn dan meldt de CA zich.

Om de taken als CA uit te kunnen voeren is het noodzakelijk dat de CA een erkende basistraining voor aandachtsfunctionarissen heeft afgerond. Daarnaast is het belangrijk dat de CA nascholing volgt en op de hoogte blijft van alle nieuwe ontwikkelingen.

Voor de CA geldt de geheimhoudingsplicht.

6. De taakomschrijving van de deskundige collega meldcode (DM)

De DM richt zich specifiek op het adviseren en begeleiden van collega's bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast draagt de DM zorg voor de implementatie, het hanteren en borgen van de meldcode binnen het eigen team.

De DM heeft kennis op het gebied van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Binnen deze kaders neemt de DM, in nauw overleg met de directeur, zelfstandig beslissingen omtrent het advies en de begeleiding van leerlingen waarvoor de meldcode in werking treedt.

De DM werkt samen met de directeur, de CA, de DM-ers van de andere SKOLO-scholen, collega's, Veilig Thuis en andere samenwerkingspartners.

Om de taken als DM uit te kunnen voeren is het noodzakelijk dat de DM een erkende basistraining voor aandachtsfunctionarissen heeft afgerond.

Voor de DM geldt geheimhoudingsplicht.

Het is belangrijk de directeur van de school mee te nemen in het proces.

Het is de taak van de DM om hem/haar te informeren en op de hoogte te houden.

Het heeft de voorkeur dit te doen vanaf stap 2 (collegiale consultatie).

Uiteindelijk blijft de directeur ten alle tijde eindverantwoordelijke van het gehele proces.

7. Vastleggen van gegevens

Iedere school heeft een eigen meldcodeschijf. Wanneer een leerling in stap 2 (collegiale consultatie) van de wettelijke verplichte stappen komt, moet er door de DM een dossier worden aangemaakt van de leerling op de meldcodeschijf.

Deze is te vinden (\\server7\meldcode) (Z:).

De DM-er en de directeur hebben op schoolniveau toegang tot deze schijf.

8. De Meldcode, de drie pijlers

De Meldcode is gebaseerd op drie pijlers: Meldnormen, Situaties van Onveiligheid en de Afwegingsvragen.

8.1 Pijler 1: Meldnormen

Beroepskrachten moeten een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

1. In alle gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure.
2. In alle andere gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

8.2 Pijler 2: Situaties van onveiligheid

In het afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de beroepskracht altijd moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

- Acute onveiligheid
- Structurele onveiligheid
- Disclosure (d.w.z. kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling /verwaarlozing)

Acute onveiligheid

Een zorgvrager die in direct fysiek gevaar is, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.

Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

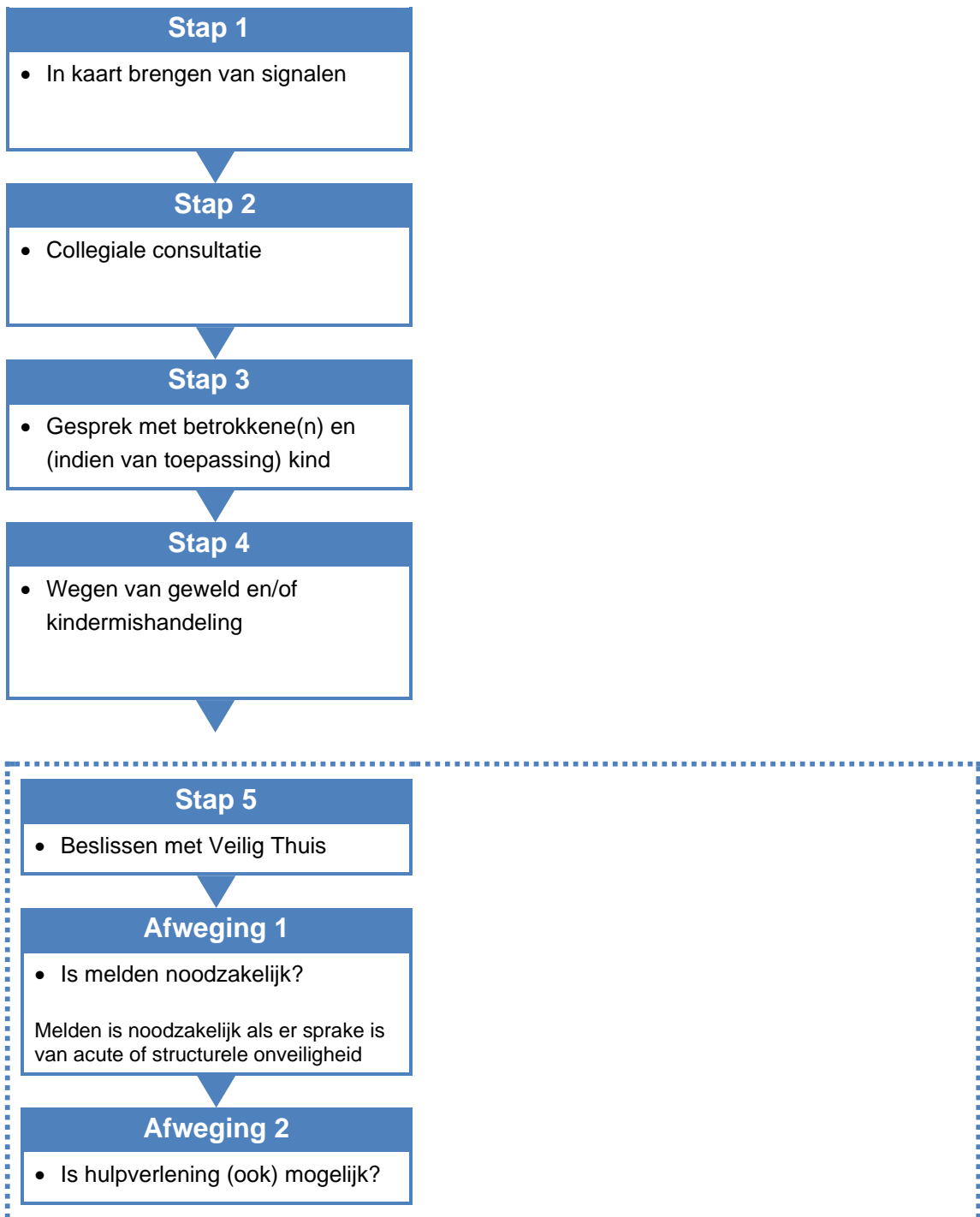
Disclosure

Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een beroepskracht zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Dit noemen we disclosure oftewel: onthulling. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. De drie meldnormen zijn te vertalen in vijf afwegingsvragen die u in stap 4 stelt.

8.3 Pijler 3: Afwegingsvragen

Het afwegingskader (toe te passen in stap 4), bevat de vijf afwegingsvragen waarmee beroepskrachten bij de twee beslissingen, die in stap 5 van de meldcode moeten worden genomen, worden ondersteund.

9. Overzicht wettelijk verplichte stappen

10. Omschrijving van de stappen

10.1 Stap 1: In kaart brengen van signalen

Vang je als beroepskracht (in onze situatie zal dit veelal de groepsleerkracht of IB zijn) signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling? Breng deze signalen dan in kaart. Leg ze vast, evenals (de uitkomsten van) gesprekken die je over de signalen voert. Noteer welke stappen je zet en welke besluiten je neemt. Vermeld hierbij ook de gegevens die de signalen weerspreken.

Voer indien nodig de Kindcheck uit.

De Kindcheck is aan de orde wanneer een volwassene of adolescent in een situatie verkeren die kinderjarige kinderen (ernstige) schade kan berokkenen. Er moet in dat geval, in een gesprek met ouders/verzorgers onderzocht worden of er (nog meer) kinderen bij de ouders/verzorgers wonen en wie er voor hen zorgen. Op basis van deze informatie moet er besloten worden of er actie ondernomen moet worden door de verdere stappen van de meldcode te zetten.

Zie voor stappenplan Kindcheck bijlage 12.3.

Aandachtspunten:

- Deel feiten en vraag naar herkenning.
- Verhelder de situatie en stel verdiepingvragen en maak hierbij eventueel gebruik van de signalenlijst (zie bijlage hoofdstuk 12)
- Besluit je als beroepskracht om stap 2 te zetten schakel dan altijd de DM die op school werkt in.

10.2 Stap 2: Collegiale consultatie

De beroepskracht en de DM overleggen om signalen te duiden. Raadpleeg zo nodig Veilig Thuis of een forensisch arts. Neem bij een gerelateerd geweld, huwelijksdwang of vrouwenbesnijdenis direct contact op met Veilig Thuis.

Aandachtspunten:

- Vanaf deze stap licht de DM de directeur in.
- Je kunt altijd anoniem advies vragen.
Anoniem advies wil zeggen dat je bij het advies vragen de persoonsgegevens van het kind niet deelt. Veilig Thuis zal dan een kort verslag maken op de naam van de gene die het advies vraagt. In praktijk zal dit de DM van de school zijn.
- Zodra de beslissing genomen is om stap 2 te zetten moet er verslag gedaan worden op de meldcodeschijf van de school.
De DM van de school maakt een dossier aan en legt de informatie zo objectief mogelijk vast.
- Vanaf dit moment bepaal je als DM en directeur wat de rol van de beroepskracht(en) is en in hoeverre ze geïnformeerd worden. Dit kan per situatie verschillend zijn.

10.3 Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en kind

Na het collegiaal overleg en eventueel het adviesgesprek met Veilig Thuis, volgt een gesprek met (indien mogelijk) het kind en de ouders/verzorgers. Openheid is een belangrijke grondhouding.

In overleg bepalen wie er vanuit school aanwezig zijn bij dit gesprek. Het heeft de voorkeur dat er in ieder geval de DM en de directeur aanwezig zijn.

Zijn de zorgen na dit gesprek niet weggenomen, dan ga je over tot stap 4 en 5 van de meldcode.

Aandachtspunten:

- Als de veiligheid van het kind of andere betrokkenen in gevaar is, kun je van een gesprek afzien.

10.4 Stap 4: De vijf afwegingsvragen

Tijdens deze stap wordt er een afweging gemaakt op basis van de beschikbare informatie. Er wordt een inschatting gemaakt van het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling en van de aard en de ernst hiervan.

Gebruik hierbij de 5 afwegingsvragen zoals hieronder beschreven.

Natuurlijk kun je je bij deze stap ook laten ondersteunen door Veilig Thuis.

Aandachtspunten:

- Aan de hand van de afwegingsvragen besluit je of je wel of niet naar stap 5 gaat.

Vijf afwegingsvragen

	1	<p><i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i></p> <p>Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier. Ja: Ga verder met afweging 2.</p>
Meldnorm 1	2	<p><i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i></p> <p>Nee: Ga verder met afweging 3. Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.</p>
	3	<p><i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Ga verder met afweging 4.</p>
Meldnormen 2 en 3	4	<p><i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.</p>
	5	<p><i>Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.</p>

10.5 Stap 5: Beslis

Na de stappen 1 t/m 4 (inclusief de afwegingsvragen) wordt de beslissing genomen, zo nodig ondersteund door deskundigen, of jezelf hulp gaat organiseren of dat je een melding gaat doen.

Als DM beoordeel je of je – gelet op je competenties, je verantwoordelijkheden en je professionele grenzen – in voldoende mate effectieve hulp kunt bieden of kunt organiseren.

In alle gevallen waarbij je meent dat dit niet of gedeeltelijk het geval is, vraag je advies en ondersteuning aan Veilig Thuis of doe je daar een melding.

Aandachtspunten:

- De melder neemt bij een melding samen met Veilig Thuis de laatste drie vragen van het afwegingskader door.
- Indien er aan de hand van de afwegingsvragen besloten wordt een melding te doen, dan heeft het de voorkeur dat deze melding gedaan wordt door de DM en de directeur van de school.
- Overleg wie er aanwezig is bij het gesprek met de betrokkenen om te melden dat er een registratie bij Veilig thuis zal plaatsvinden.
Het heeft de voorkeur dat de DM en de directeur aanwezig zijn bij dit gesprek.

11. Overig

11.1 Instructie gebruik Kindcheck

De Kindcheck is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel van de Kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De Kindcheck vindt plaats in stap 1 van de Meldcode.

De Kindcheck geldt voor alle beroepskrachten die onder de Wet verplichte Meldcode vallen. De Kindcheck is gericht op beroepskrachten die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun (klein-)kinderen, en daarom ook niet beschikken over kind signalen.

De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de beroepskracht zich, vanwege de ernstige situatie van zijn volwassen cliënt, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een beroepskracht meent dat er, vanwege de toestand van zijn volwassen cliënt, risico's zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van cliënt. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suïcidepoging.

NB:

- Ook het contact met een adolescent waarbij de beroepskracht zich zorgen maakt over eventueel aanwezige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de Kindcheck.
- De Kindcheck geldt ook voor zwangere vrouwen.

Heeft u twijfels over de veiligheid van de kinderen? Dan doorloopt u de stappen van de Meldcode. U legt eerst vast door welke signalen bij de ouder u twijfelt over de veiligheid van de kinderen. Daarna volgt u de verdere stappen van de Meldcode die ervoor zorgen dat er ook verder onderzoek plaatsvindt en dat er, zo nodig, passende hulp komt.

11.2 Deskundigheid eer gerelateerd geweld / meisjesbesnijdenis

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eer gerelateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige te raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. U kunt een op het gebied van eer gerelateerd geweld deskundige raadplegen of Veilig Thuis.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Neem in dergelijke gevallen direct contact op met een

aandachtsfunctionaris eer gerelateerd geweld bij de politie of een andere in uw eigen Meldcode vermelde deskundige op dit specifieke terrein.

11.3 Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim

Het beroepsgeheim of de zwijgplicht is een belangrijke voorwaarde voor effectieve hulpverlening. De vertrouwensrelatie met een cliënt of patiënt is van wezenlijk belang. Toch kunnen er situaties zijn waarin de problematiek zo ernstig is dat het doorbreken van het beroepsgeheim noodzakelijk is.

De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin een cliënt zich in een ernstige situatie bevindt. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld is dit in een meldrecht vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (art. 5.2.6 Wmo). Dit biedt iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden. Ook als zijn cliënt, patiënt of leerling daar geen toestemming voor geeft. Daarnaast biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over een cliënt, patiënt of leerling te verstrekken als Veilig Thuis daarbij in een onderzoek naar vraagt. NB: Het wettelijk meldrecht geldt ook als er alleen meerderjarigen bij het huiselijk geweld zijn betrokken.

NB: Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de beroepskracht de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met een deskundige collega en zo nodig ook (op basis van anonieme cliëntgegevens) advies vraagt aan Veilig Thuis. Verder is het van belang dat de aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen aantoonbaar is, en dat er een zorgvuldige en concrete afweging van belangen is geweest. Alle stappen van de meldcode zijn zorgvuldig doorlopen, en de gesprekken met de betrokkene(n) zijn gevoerd.

11.4 Digitale bibliotheek stichting LVAK

In de digitale bibliotheek Het beroepsgeheim van de stichting LVAK zijn van allerlei materialen te vinden die gedownload kunnen worden.

Je kunt hier informatie vinden over de taakomschrijving van een aandachtsfunctionaris tot allerlei signaallijsten en checklisten, maar ook informatie over allerlei onderwerpen die te maken hebben met de meldcode.

De inlogcode voor deze digitale bibliotheek is:

Site: www.lvak.nl (dan rechtsboven in inloggen)

E-mailadres: asteffens@skolo.nl

Wachtwoord: 92rqag97ha

12. Bijlage(n)

12.1 Definities en voorbeelden acute onveiligheid, structurele onveiligheid en disclosure

Acute onveiligheid

Definitie Acute onveiligheid	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none">• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft.• (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe.• Poging tot verwurging.• Wapengebruik.• Geweld tijdens de zwangerschap.• (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar.• Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking).• Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel.• Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt.• Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn.• Acute onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs.• Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

- Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene.
- Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken.
- Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.

Structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld / onveiligheid, oudersignalen en eventuele kind signalen / signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> • Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. • Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. • Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben. • Minderjarigen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld. • Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden. • Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en / of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders / pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals

(ex)partnerstalking, huwelijksdwang, eegerelateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.

12.2 Signaallijsten

Deze lijst geeft een overzicht van signalen van kindermishandeling in de leeftijd van 4-12 jaar. De signaallijst is een hulpmiddel om een vermoeden van kindermishandeling te onderbouwen, niet om kindermishandeling te 'bewijzen'. Vrijwel alle genoemde signalen kunnen namelijk ook een andere oorzaak hebben.

Hoe meer van de genoemde signalen het kind uitzendt, hoe groter de kans dat er sprake is van kindermishandeling. Maar er zijn ook kinderen waaraan niet of nauwelijks valt op te merken dat ze mishandeld worden

Signalen kindermishandeling (4 tot 12 jaar)

Lichamelijk welzijn

- blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij-, krab- en bijtwonden
- groeiachterstand
- te dik
- slecht onderhoud gebit
- regelmatig buik[pijn, hoofdpijn of flauwvallen
- kind stinkt, heeft regelmatig smerige kleren aan
- oververmoeid
- vaak ziek
- ziektes herstellen slecht
- kind is hongerig
- eetstoornissen
- achterblijvende motoriek
- niet zindelijk op de leeftijd dat het hoort

Gedrag van het kind

- timide, depressief
- weinig spontaan
- passief, lusteloos, weinig interesse in spel
- apathisch, toont geen gevoelens of pijn
- in zichzelf gekeerd, weinig zelfvertrouwen, faalangst
- negatief lichaamsbeeld
- agressief, vernielzucht
- overmatig masturbatie

tegenover andere kinderen:

- agressief
- speelt weinig met andere kinderen
- wantrouwend
- niet geliefd bij andere kinderen

tegenover ouders:

- angstig, schrikachtig, waakzaam
- meegaand, volgzaam
- gedraagt zich in het bijzijn van ouders anders dan zonder ouders

tegenover andere volwassenen:

- angst om zich uit te kleden
- angst voor lichamelijk onderzoek
- verstijft bij lichamelijk contact
- angstig, schrikachtig, waakzaam
- meegaand, volgzaam
- agressief
- overdreven aanhankelijk
- wantrouwend
- vermijdt oogcontact

overig:

- plotselinge gedragsverandering
- gedraagt zich niet naar zijn leeftijd
- slechte leerprestaties
- rondhangen na school
- taal- en spraakstoornissen

Gedrag van de ouder

- onverschillig over het welzijn van het kind
- laat zich regelmatig negatief uit over het kind
- troost het kind niet
- geeft aan het niet meer aan te kunnen
- is verslaafd
- is ernstig (psychisch) ziek
- kleedt het kind te war of te koud aan
- zegt regelmatig afspraken af
- vergeet preventieve inenting
- houdt kind vaak thuis van school
- heeft irreële verwachtingen van het kind
- zet het kind onder druk om te presteren

Gezinssituatie

- samengaan van stressvolle omstandigheden zoals slechte huisvesting, financiële problemen of relatieproblemen
- sociaal isolement
- alleenstaande ouder
- partnermishandeling
- gezin verhuist regelmatig
- slechte algehele hygiëne

Signalen specifiek voor seksueel misbruik

Lichamelijk welzijn

- verwondingen aan geslachtsorganen
- vaginale infecties en afscheiding
- jeuk bij vagina of anus
- pijn in bovenbenen
- pijn bij lopen of zitten
- problemen bij plassen
- urineweginfecties
- seksueel overdraagbare aandoeningen

Gedrag van het kind

- drukt benen tegen elkaar bij lopen of oppakken
- afkeer van lichamelijk contact
- maakt afwezig indruk bij lichamelijk onderzoek
- extreem seksueel gekleurd gedrag en taalgebruik
- zoekt seksuele toenadering tot volwassenen

Signalen specifiek van huiselijk geweld

Lichamelijk letsel

- blauwe plekken, kneuzingen
- ontwrichting van bijvoorbeeld kaak en schouder
- schedelletsel
- verwondingen
- snij-, brand-, bijt- en hoofdwonden
- verlies van tanden
- breuken van ribben, neus, kaak en andere botten
- genitale beschadiging en verminking
- gehoorstoornissen of trommelvliesperforaties

Psychosomatische klachten

- symptomen van angst zoals trillen, zweten, duizeligheid, hartkloppingen, hyperventilatie, droge mond, pijn in de hartstreek, kortademigheid
- symptomen van machteloosheid zoals slapte, moeheid, neerslachtigheid, depressiviteit, eetproblemen
- symptomen van spanning zoals hoofdpijn, buikpijn, maagpijn, menstruatiestoornissen, slaapstoornissen en nachtmerries
- afpersing
- chantage
- schuldbeding afkopen
- geen beschikking over eigen geld of bezittingen
- garantiestellingen of op naamstelling van bezittingen
- onredelijk hoge afdracht van inkomsten
- vrijheidsbeperking en sociale isolatie
- gedwongen huwelijk
- (dreiging met) verstoring of echtscheiding
- het afpakken van kinderen

12.3 Stappenplan Kindcheck

Stappenplan Kindcheck: hoe voer je de Kindcheck uit?

